

รายงานผลการตรวจสอบการดำเนินงาน

ชื่อโครงการ : โครงการจัดทำแผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ระยะที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๘

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

๑. เพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานด้านการจัดทำแผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ระยะที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๕-๒๕๖๘ มีการวางแผน มีการติดตามประเมินผล ที่เป็นไปตามแผน และมีการควบคุมภายในที่เหมาะสม

๒. เพื่อให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และเสนอแนะแนวทางในการ

ขอบเขตการตรวจสอบ

๑. ศึกษาข้อมูล ดังนี้

- แผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๘

- แผนการดำเนินงานด้านการจัดทำแผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

(ระยะที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๘

- ข้อมูลสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และผลการวิเคราะห์ และประเมินศักยภาพการรองรับด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออก

๒. สอบทานแบบประเมินการควบคุมภายในทั่วไป เช่น การมอบหมาย การสอบทาน การติดตามประเมินผล เป็นต้น

๓. สอบทานเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น

- เอกสารหลักฐานประกอบการจัดซื้อจัดจ้างและการเบิกค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ด้านการจัดทำแผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ระยะที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๘

๔. สอบถามเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดทำแผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออก (ระยะที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๕-๒๕๖๘

ระยะเวลาที่ตรวจสอบ : ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๖๘

ผลการตรวจสอบ

ข้อมูลทั่วไป

หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมต่อกับกลุ่มเศรษฐกิจในทวีปเอเชียและกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน หรือ AEC ในด้านการผลิต การค้า การส่งออกและการขนส่ง อีกทั้งยังมีตำแหน่งที่ตั้งอยู่ระหว่าง ประเทศกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนามที่กำลังพัฒนาอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยจึงเป็นฐานการลงทุนที่ดี แห่งหนึ่งในอาเซียน ซึ่ง “โครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC)” เป็น แผนยุทธศาสตร์ภายใต้ ไทยแลนด์ ๔.๐ ด้วยการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ต่อยอดความสำเร็จมาจากโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern Seaboard) ที่ดำเนินมากกว่า ๓๐ ปี โดยมีเป้าหมายหลักในการเติมเต็มภาพรวมในการส่งเสริมการลงทุนซึ่งจะเป็นการยกระดับอุตสาหกรรมของประเทศ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันและทำให้เศรษฐกิจของไทยเติบโตได้ในระยะยาว ในระยะแรกดำเนินการในพื้นที่ ๓ จังหวัดภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา ให้เป็นพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพื่อรองรับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพผ่านกลไกการบริหารจัดการภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการนโยบายคณะกรรมการนโยบายพื้นที่เขตพัฒนา

พิเศษภาคตะวันออก โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ซึ่งในการประชุมคณะกรรมการนโยบายฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๐ นายกรัฐมนตรีได้มีข้อสั่งการให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดทำแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดความมั่นใจเรื่องสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการตามข้อสั่งการนายกรัฐมนตรีดังกล่าวภายใต้คณะกรรมการจัดทำแผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก จัดทำ “แผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔” โดยมีกรอบการดำเนินงานเพื่อจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีในปัจจุบัน เตรียมความพร้อม รู้เท่าทัน ในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมและรักษาทรัพยากรธรรมชาติในอนาคต ควบคู่กับการสร้างเศรษฐกิจ สร้างสรรค์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Creative and Green Economy) ที่ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ สามารถเข้าถึง ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างเท่าเทียม ทั้งนี้ คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบในหลักการร่างแผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ รับทราบผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

แผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ จะสิ้นสุดระยะเวลาการ ดำเนินงานในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมการให้แผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาค ตะวันออกเกิดความต่อเนื่องในการดำเนินการ พร้อมทั้ง มีข้อมูลสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เป็นปัจจุบันบนพื้นฐานที่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในพื้นที่ และรองรับผลกระทบจากโครงการพัฒนาที่เริ่มดำเนินการไปแล้วบางส่วน และที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานนโยบายฯ จึงเห็นควรจัดทำโครงการจัดทำแผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ระยะที่ ๒) ซึ่งการดำเนินงาน ดังกล่าวสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๙ เขตเศรษฐกิจพิเศษ แผนย่อยการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

วัตถุประสงค์โครงการ

เพื่อให้พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา) มีแผนสิ่งแวดล้อมระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) ต่อเนื่องจากแผนสิ่งแวดล้อม ระยะที่ ๑ ที่ทันต่อ สถานการณ์และรองรับผลกระทบ รวมทั้ง ป้องกันปัญหาจากโครงการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่

ตามแผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- ๑) จัดการสิ่งแวดล้อมให้คุณภาพที่ดีเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน
- ๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบนพื้นฐานการเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชน
- ๓) อนุรักษ์และฟื้นคืนทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อรักษาความสมดุลในระบบนิเวศและให้มีการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าและเป็นธรรมสู่การเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกซึ่งเป็นพื้นที่รองรับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพผ่านกลไกการบริหารจัดการของประเทศ มีแผนสิ่งแวดล้อม ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ -

๒๕๗๐) ที่ต่อเนื่องจากแผนสิ่งแวดล้อม ระยะที่ ๑ ที่ปรับปรุงข้อมูลสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัจจุบันบนพื้นฐานที่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในพื้นที่ รวมทั้งมีแผนรองรับผลกระทบและป้องกันปัญหาจากโครงการพัฒนาที่เริ่มดำเนินการไปแล้วบางส่วน และที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต รวมถึงคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนเสริมสร้างความมั่นใจแก่นักลงทุนที่จะเข้ามาลงทุนในพื้นที่

เป้าหมาย

๑. เป้าหมายเชิงผลผลิต

๑) แผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ระยะที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐ ในระยะ ๕ ปี รวมทั้ง แผนสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัดตามนโยบายการส่งเสริมและพัฒนา จังหวัดทั้ง ๓ จังหวัด จำนวน ๑ แผน

๒) ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ (MIS) ในรูปแบบ Digital อย่างเป็นระบบ
๑ ระบบ

๓) สื่อและสร้างช่องทางประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน เช่น ชุดวิดิทัศน์ เว็บไซต์ Social Media ชุดนิทรรศการ

๒. เป้าหมายและตัวชี้วัด แผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔

๑) ร้อยละประสิทธิภาพการจัดการมลพิษได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและได้คุณภาพมาตรฐานอุตสาหกรรม (เพิ่มขึ้น)

๒) จำนวนการเกิดอุบัติเหตุจากสารเคมีและเรื่องร้องเรียนลักลอบทิ้งของเสียทุกประเภท (ลดลง)

๓) มีการกำหนดนโยบาย แผนและโครงการขนาดใหญ่ ที่เหมาะสม และไม่เกินขีดความสามารถในการรองรับพื้นที่ สามารถบ่งชี้ประเด็นสำคัญในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

๔) พื้นที่สีเขียวยั่งยืนในเขตเมืองทุกเมือง ไม่น้อยกว่า ๑๐ ตารางเมตรต่อคน

๕) จำนวนเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน อย่างน้อย ๔ เมือง

๖) พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาสู่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (เพิ่มขึ้น)

๗) จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบูรณาการการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น (เพิ่มขึ้น)

๘) จำนวนแหล่งท่องเที่ยวและสถานประกอบการการท่องเที่ยวที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย และหรือมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม (เพิ่มขึ้น)

๙) จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่เข้าร่วมโครงการอุตสาหกรรมสีเขียวเพิ่มขึ้น และผ่านเกณฑ์ระดับ ๔ (เพิ่มขึ้น)

๑๐) มีการส่งเสริมทางการเงิน/การลงทุน ด้านเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๑๑) มีระบบการกำหนดมาตรฐานทางเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม เช่น การเก็บค่าธรรมเนียมมลพิษ การเก็บค่าทิ้งกาของเสียและปล่อยน้ำทิ้ง

๑๒) จำนวนกิจกรรมการส่งเสริมการสื่อสารและสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง (เพิ่มขึ้น)

๑๓) มีพื้นที่ป่าไม้ และความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่ มากขึ้น (พื้นที่ป่าไม้ ทั้งพื้นที่ป่าอนุรักษ์และพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ป่าชายเลน และป่าและพื้นที่สีเขียวในเมือง) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ทุกปี

๑๔) ทรัพยากรน้ำ ทั้งปริมาณและคุณภาพของน้ำท่าและการเก็บกักเพียงพอต่อความต้องการทุกภาคส่วน

๑๕) มีการประกาศพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมบริเวณแหล่งน้ำที่สำคัญและบริเวณปากแม่น้ำชายฝั่งทะเลที่เสื่อมโทรม

๑๖) ชายฝั่งที่ถูกกัดเซาะได้รับการจัดการตามแนวทางและมาตรการ ที่เหมาะสม (เพิ่มขึ้น)

๓. กลุ่มเป้าหมาย

ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ทั้งระดับส่วนกลางและระดับพื้นที่

๔. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา)

คำสั่งที่เกี่ยวข้องกับแผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

การพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกจำเป็นต้องมีการกำหนดกรอบนโยบายและแผนใน ภาพรวมที่ครอบคลุมถึงการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน ระบบสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการ และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเป็นมาตรฐานสากลเพื่อดึงดูดการค้า การลงทุน และการอยู่อาศัย ดังนั้น การจัดทำแผนพัฒนาในพื้นที่ EEC จึงมีหลายหน่วยงานได้ร่วมกันดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และข้อสั่งการนายกรัฐมนตรี ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

๑) ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๒/๒๕๖๐ คณะกรรมการนโยบายการพัฒนา ระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก มีหน้าที่กำหนดนโยบายและอนุมัติแผนการพัฒนาพื้นที่ ระเบียบ เศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และ กรศ. เป็นผู้มีหน้าที่เสนอแผนการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกต่อคณะกรรมการนโยบายเพื่อพิจารณาอนุมัติ โดยให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ผู้อยู่อาศัยในระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกประกอบ โดย สกรศ. ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการ สนับสนุนการดำเนินการของคณะกรรมการนโยบาย และ กรศ.

๒) คณะกรรมการนโยบายการพัฒนา ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่องการจัดทำแผนการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาค ตะวันออก ได้มีมติเห็นชอบกรอบแผนการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกซึ่งประกอบด้วย ๘ แผนงานย่อย ดังนี้

๒.๑) แผนปฏิบัติการการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาค ตะวันออก

๒.๒) แผนปฏิบัติการการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาค ตะวันออก

๒.๓) แผนปฏิบัติการการพัฒนาบุคลากร การศึกษา การวิจัย และเทคโนโลยีในพื้นที่ระเบียง เศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

๒.๔) แผนปฏิบัติการการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาค ตะวันออก

๒.๕) แผนปฏิบัติการการพัฒนาเมืองใหม่และชุมชน

๒.๖) แผนปฏิบัติการการพัฒนาศูนย์กลางธุรกิจ และศูนย์กลางการเงินในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

๒.๗) แผนปฏิบัติการการประชาสัมพันธ์และการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการกับประชาชนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

๒.๘) แผนปฏิบัติการการเกษตร ชลประทาน และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

ข้อตรวจพบที่ ๑

๑.๑ การดำเนินงานโครงการจัดทำแผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก (ระยะที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙ ตามสัญญาจ้างเลขที่ ๔๕/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๔ โครงการจัดทำแผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก (ระยะที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙ ได้กำหนดระยะเวลาดำเนินการเริ่มตั้งแต่วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๔ กำหนดแล้วเสร็จภายในวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๔ รวมระยะเวลาการปฏิบัติงานเป็นจำนวน ๒๔๐ วัน จากการตรวจสอบ พบว่า ผู้รับจ้างส่งมอบงานงวดที่ ๔ (งวดสุดท้าย) เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ และคณะกรรมการตรวจรับพัสดุมีมติเห็นชอบและตรวจรับแล้ว เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๕ จากรายละเอียดตามสัญญาจ้างดังกล่าว ผู้รับจ้างส่งมอบงานล่าช้ากว่ากำหนดตามสัญญา เป็นจำนวน ๑๐๗ วัน โดยมีสาเหตุจากการส่งมอบงวดที่ ๓ รายงานฉบับสุดท้าย (ฉบับร่าง) (Draft Final Report) ยังไม่ครบถ้วนและขาดความสมบูรณ์ คณะกรรมการตรวจรับจึงมีมติไม่เห็นชอบต่อรายงานฉบับดังกล่าว และให้ผู้รับจ้างดำเนินการแก้ไขให้ครบถ้วนตามสัญญา

๑.๒ แผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก (ระยะที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙ ฉบับร่าง อยู่ระหว่างการปรับปรุงผลการศึกษาที่ได้จากโครงการจัดทำแผนสิ่งแวดล้อมฯ และประสานงานเพื่อทบทวนรายละเอียดโครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแผนสิ่งแวดล้อมฯ

สาเหตุ อาจเกิดจาก

- ๑) อาจเกิดจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด ๑๙)
- ๒) ความไม่ชัดเจนของรายละเอียดงานตามขอบเขตงาน (TOR)

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

๑.๑ เห็นควรให้หน่วยงาน (กตป./กคพ. สลก.) มีการจัดอบรมหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) เพิ่มเติมเทคนิคในการจัดทำข้อกำหนดขอบเขตงาน (TOR) ให้บุคลากร สผ. ได้รับทักษะหรือทบทวนองค์ความรู้แนวทางในการกำหนดขอบเขตงานให้สามารถสื่อสารระหว่าง สผ. และผู้รับจ้าง/ที่ปรึกษา ได้อย่างชัดเจน ครบถ้วน (กตท. ดำเนินการประสานหน่วยงาน กตป./กคพ. สลก.)

๑.๒ เห็นควรให้ กขพ. เร่งดำเนินการปรับปรุง (ร่าง) แผนสิ่งแวดล้อม และประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อทบทวนรายละเอียดโครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแผนสิ่งแวดล้อมฯ ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อนำเสนอคณะกรรมการ นโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (กพอ.) ให้ความเห็นชอบต่อ (ร่าง) แผนสิ่งแวดล้อมฯ ดังกล่าว และเพื่อให้แผนสิ่งแวดล้อมฯ ระยะที่ ๑ และระยะที่ ๒ เกิดความต่อเนื่อง

ข้อตรวจพบที่ ๒

๒.๑ แผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก (ระยะที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ได้กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ รวมทั้งสิ้น ๑๖ ตัวชี้วัด ดังนี้

- ๑) ร้อยละประสิทธิภาพการจัดการมลพิษได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและได้คุณภาพมาตรฐานอุตสาหกรรม (เพิ่มขึ้น)
  - ๒) จำนวนการเกิดอุบัติเหตุจากสารเคมีและเรื่องร้องเรียนลักลอบทิ้งของเสียทุกประเภท (ลดลง)
  - ๓) มีการกำหนดนโยบาย แผนและโครงการขนาดใหญ่ ที่เหมาะสม และไม่เกินขีดความสามารถในการรองรับพื้นที่ สามารถบ่งชี้ประเด็นสำคัญในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
    - ๔) พื้นที่สีเขียวยั่งยืนในเขตเมืองทุกเมือง ไม่น้อยกว่า ๑๐ ตารางเมตรต่อคน
    - ๕) จำนวนเมืองนำอยู่อย่างยั่งยืน อย่างน้อย ๔ เมือง
    - ๖) พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาสู่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (เพิ่มขึ้น)
    - ๗) จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบูรณาการการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น (เพิ่มขึ้น)
    - ๘) จำนวนแหล่งท่องเที่ยวและสถานประกอบการการท่องเที่ยวที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย และหรือมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม (เพิ่มขึ้น)
    - ๙) จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่เข้าร่วมโครงการอุตสาหกรรมสีเขียวเพิ่มขึ้น และผ่านเกณฑ์ระดับ ๔ (เพิ่มขึ้น)
    - ๑๐) มีการส่งเสริมทางการเงิน/การลงทุน ด้านเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
    - ๑๑) มีระบบการกำหนดมาตรฐานทางเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม เช่น การเก็บค่าธรรมเนียมมลพิษ การเก็บค่าทิ้งกาของเสียและปล่อยน้ำทิ้ง
    - ๑๒) จำนวนกิจกรรมการส่งเสริมการสื่อสารและสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง (เพิ่มขึ้น)
    - ๑๓) มีพื้นที่ป่าไม้ และความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่ มากขึ้น (พื้นที่ป่าไม้ ทั้งพื้นที่ป่าอนุรักษ์และพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ป่าชายเลน และป่าและพื้นที่สีเขียวในเมือง) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ทุกปี
    - ๑๔) ทรัพยากรน้ำ ทั้งปริมาณและคุณภาพของน้ำท่าและการเก็บกักเพียงพอต่อความต้องการทุกภาคส่วน
    - ๑๕) มีการประกาศพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมบริเวณแหล่งน้ำที่สำคัญและบริเวณปากแม่น้ำชายฝั่งทะเลที่เสื่อมโทรม
    - ๑๖) ชายฝั่งที่ถูกกัดเซาะได้รับการจัดการตามแนวทางและมาตรการ ที่เหมาะสม (เพิ่มขึ้น)
- จากข้อมูลในระบบระบบติดตามการดำเนินการตามแผนสิ่งแวดล้อมระยะที่ ๑ มีการบันทึกข้อมูลโครงการจำนวนทั้งสิ้น ๑๒๐ โครงการ รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๑ ข้อมูลจากระบบติดตามการดำเนินการตามแผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ระยะที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

จำนวนโครงการ	สถานะการดำเนินการ						
	ดำเนินการแล้วเสร็จ	ไม่ได้ดำเนินการ	ยกเลิกโครงการ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	อยู่ระหว่างของ ปม.	อยู่ระหว่างจัดซื้อจัดจ้าง	อยู่ระหว่างศึกษาความเหมาะสม
๑๒๐	๔๑	๒๖	๑๐	๒๘	๖	๓	๖
ร้อยละ (๑๐๐)	๓๔.๑๗	๒๑.๖๗	๘.๓๓	๒๓.๓๓	๕.๐๐	๒.๕๐	๕.๐๐

จากการสรุปผลข้อมูลจากระบบติดตามแผนสิ่งแวดล้อมฯ (ระยะที่ ๑) พบว่ามีโครงการส่วนใหญ่อยู่ในระหว่างดำเนินการยังไม่แล้วเสร็จ อาจส่งผลให้การดำเนินการไม่เป็นไปตามเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนสิ่งแวดล้อมฯ (ระยะที่ ๑) และส่งผลต่อความเชื่อมโยงของแผนสิ่งแวดล้อมระยะที่ ๑ และ ระยะที่ ๒ รวมทั้งยังไม่มีการจัดเก็บหรือประเมินผลความสำเร็จตามตัวชี้วัดที่กำหนด ซึ่งจะสามารถดำเนินการได้เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ อาจส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงกรณีตัวชี้วัดใดไม่สามารถวัดผลหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ซึ่งการแก้ไขหรือปรับปรุงความเหมาะสมอาจไม่ทันเวลา สุดท้ายอาจส่งผลกระทบต่อเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของแผนที่ตั้งไว้

สาเหตุ อาจเกิดจาก

- ขาดการกำหนดการจัดเก็บหรือวัดผลสำเร็จตามชี้วัดในระหว่างดำเนินการโครงการ
- การวัดผลสำเร็จตามตัวชี้วัดบางตัวต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง สผ.

อาจจะมีข้อจำกัดในการกำหนดการจัดเก็บหรือการวัดผล

โครงการที่กำหนดไว้ตามแผนสิ่งแวดล้อมระยะที่ ๑ บางโครงการไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจากไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

เห็นควรให้ กชพ. ควรทบทวนหรือหาแนวทางในการจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการตามแผนสิ่งแวดล้อมที่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ เพื่อสนับสนุนให้โครงการมีการดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ เช่น การประสานกองทุนสิ่งแวดล้อม หาแนวทางความเป็นไปได้ของการนำโครงการที่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานตนเองมาเสนอขอรับเงินอุดหนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ข้อตรวจพบที่ ๓

โครงการจัดทำแผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก (ระยะที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙ ได้กำหนดให้มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ (Management Information System: MIS) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการบริหารจัดการ วางแผน ติดตามตรวจสอบและประเมินผล ซึ่ง กตภ. ได้สุ่มตรวจทานระบบ MIS และข้อมูลโครงการในระบบ จำนวน ๑๒๐ โครงการ พบว่า

๓.๑ การบันทึกข้อมูลในระบบ MIS ข้อมูลโครงการบางโครงการยังไม่ได้ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน บางโครงการไม่พบการระบุสาเหตุของโครงการที่ยังไม่ได้ดำเนินการ จึงอาจส่งผลให้การรายงานผลไม่ชัดเจนทำให้ไม่ทราบถึงปัญหาอุปสรรคที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งการบันทึกข้อมูล กขพ. ได้มีการขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดเจ้าหน้าที่ในการบันทึกผลการดำเนินโครงการ และได้ประสานงานผ่านช่องทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ e-mail เพื่อแจ้งเตือนให้ผู้ประสานงานปรับปรุงสถานะภาพโครงการให้เป็นปัจจุบัน ประกอบกับโครงการภายใต้แผนสิ่งแวดล้อมฯ มีจำนวนมาก อาจทำให้การตรวจสอบข้อมูลให้มีความถูกต้องและการบันทึกผลการดำเนินงานในระบบติดตามแผนสิ่งแวดล้อมฯ เกิดความล่าช้าไม่เป็นปัจจุบัน

๓.๒ ระบบ MIS ไม่สามารถเรียกดูรายงานสรุปผลข้อมูลสถานะโครงการในภาพรวมได้อย่างสะดวก เจ้าหน้าที่ต้องนำข้อมูลมาจัดเรียงเองหากต้องการนำข้อมูลไปใช้ในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล

สาเหตุ อาจเกิดจาก

๑) ความไม่ชัดเจนหรือไม่มีการกำหนดระยะเวลาหรือรายการที่ต้องบันทึกในระบบ MIS ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของแต่ละหน่วยงานปฏิบัติ

๒) ขาดการทบทวนหรือตรวจสอบ/ยืนยันจากเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายว่าได้ดำเนินการการปรับปรุงข้อมูลโครงการเป็นปัจจุบันแล้ว

๓) ไม่มีการระบุหรือกำหนดรายละเอียดในส่วนของการออกแบบและจัดทำระบบ MIS ในด้านรายงานผลหรือการเรียกดูรายงานสรุปผลข้อมูล สถานะโครงการ เพื่อนำข้อมูลรายงานผลไปใช้ในการบริหารจัดการ วางแผน ติดตามตรวจสอบและประเมินผล ที่ชัดเจนเพียงพอ

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

๓.๑ เห็นควรให้ กขพ. ทบทวนกระบวนการติดตามและตรวจสอบการบันทึกข้อมูลในระบบ ติดตามการดำเนินการของโครงการแผนสิ่งแวดล้อมฯ ระยะที่ ๑ และระยะที่ ๒ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินการของโครงการภายใต้แผนสิ่งแวดล้อมฯ ที่ครบถ้วนและทันเวลา เช่น การกำหนดระยะเวลาในการบันทึกข้อมูลโครงการ วิธีการยืนยันหรือการสอบทานการบันทึก เป็นต้น

๓.๒ เห็นควรให้ กขพ. ประสานที่ปรึกษาในการเพิ่มเติมหรือปรับปรุงระบบ MIS ให้สามารถแจ้งเตือน หรือเพิ่มการป้องกันความคลาดเคลื่อนในการบันทึกหรือระบุรายการที่จำเป็นต้องบันทึกให้ครบถ้วน รวมทั้งควรเพิ่มเติมให้ระบบ MIS สามารถเรียกดูรายงานข้อมูลสถานะโครงการในภาพรวม หรือข้อมูลที่จำเป็นเพื่อสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการติดตามและประเมินผลโครงการได้อย่างสะดวกรวดเร็ว